

Tárgy:	Helyi természetvédelmi szabályozás felülvizsgálata
Előterjesztő:	Dr. Kállai – Csarnai Judit jegyző
Készítette:	Gulyásné dr. Sáli Henrietta aljegyző
Véleményező Bizottság:	Ügyrendi és Humánügyi Bizottság
Tervezett döntés:	1 db rendelet
Döntés:	Minősített többségi, nyílt szavazással

ELŐTERJESZTÉS
Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete
2024. október 28-i nyílt ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

A Békés Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Törvényességi Felügyeleti Osztálya részéről szakmai segítségnyújtás érkezett Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testületének a helyi jelentőségű védett természeti területekről és természeti értékekről szóló 14/2012.(III.27.) önkormányzati rendelet tekintetében.

A szakmai segítségnyújtás keretében javasolják az önkormányzati rendelet felülvizsgálatát, és a rendelet megalkotása óta hatályba lépő új jogszabályok miatt egy új önkormányzati rendelet megalkotását, amelyben a kötelező tartalmi elemek mindegyike szabályozásra kerül. Annak érdekében, hogy elősegítsék az önkormányzati jogalkotást, a szakmai segítségnyújtáshoz csatolva megküldésre került az Agrárminisztérium által készített szakmai anyag és mintarendelet is.

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény, mint ágazati jogszabály 24.§ (3) bekezdése alapján:

- „a védetté nyilvánítást kimondó jogszabály tartalmazza*
- a) a védetté nyilvánítás tényét, a természetvédelmi értékek megnevezését,*
  - b) terület esetében annak jellegét, kiterjedését, a védetté nyilvánítás indokát, természetvédelmi célját, a földrészletek helyrajzi számait, az e törvényben meghatározott egyes korlátozások és tilalmak alóli esetleges felmentést, továbbá a természetvédelmi hatóság engedélyéhez, illetve hozzájárulásához kötött – a 21. §-ban és a 38–39. §-ban nem szabályozott – tevékenységek körét, lehetőség szerint a földrészlet határvonalának töréspont koordinátáit, valamint a 36. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított rendelkezéseket (természetvédelmi kezelési terv), továbbá;*
  - c) az Európai Közösségek jogi aktusaiban meghatározott védettségi kategóriába tartozás tényét.”*

A fentiek alapján előkészítésre került a már védetté nyilvánított természeti értékek megtartásával és a mintarendelet fgyelembe vételével, egy új önkormányzati rendelet.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, fogadja el a mellékelt rendelet-tervezetet.

Mezőberény, 2024. október 18.

Dr. Kállai – Csarnai Judit
jegyző

Jogi ellenjegyzés: .....

Pénzügyi ellenjegyzés: .....

ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLAT

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testületének a helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról szóló rendelet-tervezetéhez

1./ A rendelet-tervezet társadalmi hatásai:

Tekintettel arra, hogy a korábbi szabályozás tárgya nem változik, jelen rendelet-tervezetnek társadalmi hatása nem várható.

2. A rendelet-tervezet gazdasági, költségvetési hatásai:

Gazdasági, költségvetési hatása nincs.

3. A rendelet-tervezet környezeti következményei:

Tekintettel arra, hogy a korábbi szabályozás tárgya nem változik, jelen rendelet-tervezetnek környezeti következménye nincs.

4. A rendelet-tervezet egészségi következményei:

Egészségi következménye nincs.

5. A rendelet-tervezet adminisztratív terheket befolyásoló hatásai:

Nem várható az adminisztrációs terhek növekedése.

6. A jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következménye:

A rendelet-tervezet elfogadásával a hatályos jogszabályi környezethez való illeszkedés valósul meg.

7. A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, tárgyi, szervezeti és pénzügyi feltételek:

A szükséges feltételek a Mezőberényi Polgármesteri Hivatal rendelkezésére állnak.

Mezőberény Város Önkormányzata Képviselő-testületének .../.... (...) önkormányzati rendelete

helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24.§ (1) bekezdésének b) pontjában és 36. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 62.§ (2) bekezdésében és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011.évi CLXXXIX. törvény 13.§ (1) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. Vasútállomás kocsányos tölgyei

1. §

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítja a Mezőberény, Vasútállomás kocsányos tölgyei élőhelye területet.

2. §

Az 1. § - ban nevesített helyi jelentőségű természeti terület a kocsányos tölgyek természeti emlékek élőhelyére terjed ki, az érintett földrészlet helyrajzi számát az 1. melléklet tartalmazza.

3. §

(1) A terület legfontosabb természeti értékei az ott élő kocsányos tölgyek és az ezekhez az idős fákhöz kötődő védett állatfajok.

(2) A védetté nyilvánítás indoka és természetvédelmi célja: a kocsányos tölgyek koruknál és méretükénél fogva jelentős tájképi és dendrológiai értékkel bírnak Mezőberényben, továbbá védett állatfajoknak biztosítanak élő- és szaporodóhelyet. A védetté nyilvánítás segíti a biológiai sokféleség fenntartását.

4. §

(1) A Mezőberény, Vasútállomás kocsányos tölgyei élőhelye helyi jelentőségű természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési tervét a 2. melléklet tartalmazza.

(2) A terület természetvédelmi kezelési feladatait a városüzemeltetési feladatokat ellátó önkormányzati intézmény látja el.

2. Mezőberényi erdei tulipán élőhelye

5. §

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testület helyi jelentőségű természeti területté nyilvánítja a mezőberényi erdei tulipán élőhelyét.

6. §

Az 5. § - ban nevesített helyi jelentőségű természeti terület kiterjedése 0,29 hektár, az érintett földrészlet helyrajzi számát az 1. melléklet tartalmazza.

7. §

(1) A terület legfontosabb természeti értéke az ott élő erdei tulipán.

(2) A védetté nyilvánítás indoka és természetvédelmi célja az erdei tulipán ritka állományának megőrzése és védelme.

8. §

(1) A mezőberényi erdei tulipán élőhelye helyi jelentőségű természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési tervét a 3. melléklet tartalmazza.

(2) A terület természetvédelmi kezelési feladatait az ingatlan tulajdonosának vagyongazdálkodói feladatokat ellátó szerve látja el.

3. Mezőberényi nyúlánk sárma élőhelye

9. §

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testület helyi jelentőségű természeti területté nyilvánítja a mezőberényi nyúlánk sárma élőhelyét.

10. §

A 9. § - ban nevesített helyi jelentőségű természeti terület kiterjedése 0,98 hektár, az érintett földrészlet helyrajzi számát az 1. melléklet tartalmazza.

11. §

(1) A terület legfontosabb természeti értéke az ott élő nyúlánk sárma (*Ornithogalum brevistylum*).

(2) A védetté nyilvánítás indoka és természetvédelmi célja: Mezőberény észak-keleti határában, a 0285/3 hrsz-ú területen, legelő művelési ágú löszgyepen található, a védett és fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001.(V.9.) KöM rendelet 1. melléklete szerint védett nyúlánk sárma (*Ornithogalum brevistylum*) állományának és élőhelyének biztosítása.

12. §

(1) A mezőberényi nyúlánk sárma élőhelye helyi jelentőségű természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési tervét a 4. melléklet tartalmazza.

(2) A terület természetvédelmi kezelési feladatait az ingatlan tulajdonosa látja el.

4. Városi liget

13. §

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítja a Városi liget területét.

14. §

Az 1. § - ban nevesített helyi jelentőségű természeti terület kiterjedése 5,16 hektár, az érintett földrészlet helyrajzi számát az 1. melléklet tartalmazza.

15. §

(1) A terület legfontosabb természeti értékei az ott élő növények és állatok közössége.

(2) A védetté nyilvánítás indoka és természetvédelmi célja: a Városi Liget természeti értékeinek, tájképi és dendrológiai szempontból értékes növényállományának megőrzése, fenntartása, fejlesztése, valamint az élővilág természetközeli életfeltételeinek biztosítása.

16. §

(1) A Városi liget helyi jelentőségű természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési tervét az 5. melléklet tartalmazza.

(2) A terület természetvédelmi kezelési feladatait a városüzemeltetési feladatokat ellátó önkormányzati intézmény látja el.

5. Záró rendelkezések

17. §

Hatályát veszti a helyi jelentőségű védett természeti területekről és természeti értékekről szóló 14/2012. (III.27.) önkormányzati rendelet.

18. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

A helyi jelentőségű védett természeti területek ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számai

1	Megnevezés	Fekvés	Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok alapján
2	Vasútállomás kocsányos tölgyei	Mezőberény belterület	684/22 hrsz., 684/24 hrsz., 684/25 hrsz., 684/26 hrsz.
3	Mezőberényi erdei tulipán élőhelye	Mezőberény külterület	0363/4 hrsz.
4	Mezőberényi nyúlánk sárma élőhelye	Mezőberény külterület	0285/3 hrsz.
5	Városi liget	Mezőberény belterület	3712 hrsz.

Vasútállomás kocsányos tölgyei élőhelye helyi jelentőségű védett természeti terület kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. A területen található kocsányos tölgyek (*Quercus robur*) idős egyedeinek hosszú távú megőrzése.
- 1.2. Mezőberény dendrológiai és tájképi értékeinek védelme.
- 1.3. Szolgálja a természet iránt érdeklődők ismeretszerzését, mutassa be a térség természeti értékeit.
- 1.4. Az idős fákhöz kötődő állatvilág megőrzése, ezáltal a biológiai sokféleség fenntartása.
- 1.5. A területen található tölgyek makktermésének gyűjtése génbank fenntartása céljából. Az így felnevelt csemeték kiültetése Mezőberényben.

2. Természetvédelmi stratégiák

- 2.1. A fajok fennmaradásának biztosítása.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- 3.1. A fák pusztulása esetén ugyanolyan fafajú fával történő pótlást kell végezni, lehetőség szerint a génbankban felnevelt egyedekkel.
- 3.2. A területeken élő fák nem igényelnek aktív kezelést, koronaalakítást, a száradó ágak gallyazása a balesetveszély elhárítása miatt alkalmanként szükséges. A levágott, letört ágak ághelyeit védőkezelni kell.
- 3.3. A természeti értékek jellegét és állapotát nem befolyásoló, a rajta élő állatközösségeket nem zavaró természetvédelmi, biológiai kutatások engedély nélkül végezhetők. A kutatási tevékenységek eredményeit hozzáférhetővé kell tenni Mezőberény Város Önkormányzata számára.
- 3.4. Környezeti nevelési tevékenység szabadon folytatható.
- 3.5. A természeti emlék állapotát befolyásoló tevékenység, csak az erre vonatkozó jogszabályok alapján történhet, vagy ha a tervezett tevékenység jogszabály alapján nem engedélyköteles, akkor a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon lehetséges.
- 3.6. A terület a vasúti utasforgalom elől elzárt területek kivételével, gyalogosan szabadon látogatható.

Mezőberényi erdei tulipán élőhelye helyi jelentőségű védett természeti terület kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. Őrizze meg a területen található erdei tulipán (*Tulipa sylvestris*) állományát.
- 1.2. Mezőberény természeti és esztétikai értékeinek, sokszínűségének, értékes növényvilágának védelme.
- 1.3. Szolgálja a természet iránt érdeklődők ismeretszerzését, mutassa be a térség természeti értékeit.
- 1.4. Segítse a terület természettudományos kutatását, a növényvilág változásainak nyomon követését, a természetvédelmi kezelés megfelelő módszereinek kialakítását.

2. Természetvédelmi stratégiák

- 2.1. Az erdei tulipán állomány megőrzése, fennmaradásának biztosítása

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

- 3.1. Meg kell óvni a területeken található őshonos növényállományt, valamint az erdei tulipán állományait, fennmaradásukat biztosítani kell.
- 3.2. Az erdei tulipán termőhelyén meg kell akadályozni a terület becserjésedését szükség szerint cserjeirtással, valamint a tulipán levelének elszáradása után kaszálással kell kezelni a területet.
- 3.3. Az erdei tulipán élőhelyét és a növények állapotát nem befolyásoló természetvédelmi, biológiai kutatások engedély nélkül végezhetők. A kutatási tevékenységek eredményeit hozzáférhetővé kell tenni Mezőberény Város Önkormányzata számára.
- 3.4. Környezeti nevelési tevékenység szabadon folytatható.
- 3.5. A természetvédelmi terület állapotát befolyásoló tevékenység, csak az erre vonatkozó jogszabályok alapján történhet, vagy ha a tervezett tevékenység jogszabály alapján nem engedélyköteles, akkor a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon lehetséges.
- 3.6. A terület gyalogosan szabadon látogatható.

Mezőberényi nyúlánk sárma élőhelye helyi jelentőségű védett természeti terület kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. Őrizze meg a területen található nyúlánk sárma (*Ornithogalum brevistylum*) állományát.
- 1.2. Mezőberény természeti és esztétikai értékeinek, sokszínűségének, értékes növényvilágának védelme.
- 1.3. Szolgálja a természet iránt érdeklődők ismeretszerzését, mutassa be a térség természeti értékeit.
- 1.4. Segítse a terület természettudományos kutatását, a növényvilág változásainak nyomon követését, a természetvédelmi kezelés megfelelő módszereinek kialakítását.

2. Természetvédelmi stratégiák

- 2.1. A természetes és természetközeli gyepok fenntartása legeltetéssel, kaszálással.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

- 3.1. Meg kell óvni a területeken található őshonos növényállományt és védett növényeket, fennmaradásukat biztosítani kell.
- 3.2. A védett területek gyepvel borított részeit rendszeresen gondozni (kaszálni, legeltetni) kell a nyúlánk sárma elvirágzása után. Meg kell akadályozni a terület becserjésedését és az esetlegesen megjelenő tájidegen fajok elterjedését.
- 3.3. A nyúlánk sárma élőhelyével és a védett növényvel kapcsolatos tudományos kutatások a természetvédelmi hatóság engedélyével végezhetők. A kutatási tevékenységek eredményeit hozzáférhetővé kell tenni Mezőberény Város Önkormányzata számára.
- 3.4. Környezeti nevelési tevékenység a természetvédelmi hatóság engedélyével végezhető.
- 3.5. A természetvédelmi terület állapotát befolyásoló tevékenység, csak az erre vonatkozó jogszabályok alapján történhet, vagy ha a tervezett tevékenység jogszabály alapján nem engedélyköteles, akkor a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon lehetséges.
- 3.6. A terület gyalogosan szabadon látogatható.

Városi Liget helyi jelentőségű védett természeti terület kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. Őrizze meg a Városi liget természeti, valamint kert és kultúrtörténeti értékeit.
- 1.2. Őrizze meg park jellegét, térszerkezetét, növényállományát, biológiai sokféleségét.
- 1.3. Segítse elő a természet iránt érdeklődők ismeretszerzését, biztosítson zavartalan feltételeket a természetvédelmi és biológiai tudományos kutatásokhoz.
- 1.4. A természetközeli és park jellegű környezet megőrzésével biztosítsa a szabadban történő felüdülést, ismeret- és élményszerzést, pihenést, játszást.
- 1.5. Biztosítsa az élővilág természetközeli életfeltételeit, többek között a madarak háborítatlan fészkelését és táplálkozását.

2. Természetvédelmi stratégiák

- 2.1. A park jellegének, térszerkezetének és fajösszetételének megőrzése, fejlesztése.
- 2.2. A Városi ligetben található – a világháborús hősök emlékére ültetett, eredetileg 300 db – fa, egészségének ápolása, a faállomány pótlása.
- 2.3. A Városi liget esztétikumának és biológiai sokféleségének növelését eredményező őshonos fajok alkalmazása.
- 2.4. A pihenési és játszási lehetőség biztosítása.
- 2.5. A környezeti nevelési tevékenység lehetőségének biztosítása.
- 2.6. Az esetlegesen terjeszkedő tájidegen fajok visszaszorítása.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- 3.1. A Városi liget, mint helyi védelem alá vett természeti területet táblával kell megjelölni. A tábla kihelyezése és pótlása a természetvédelmi területet kezelő önkormányzati intézmény feladata.
- 3.2. Tilos a Városi liget park jellegének, környezetének, természetes állapotának megváltoztatása. A művelési ágának, terjedelmének megváltoztatása, csak az erre vonatkozó jogszabályok alapján történhet, vagy ha a tervezett tevékenység jogszabály alapján nem engedélyköteles, akkor a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon lehetséges.
- 3.3. A Városi ligetben minden terület-felhasználáshoz telekalakításhoz, létesítmény elhelyezéséhez, és üzemeltetéséhez a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges.
- 3.4. A Városi ligetben fát kivágni, vagy megcsonkítani vagy bármely növényt, állatot rongálni tilos. Szükség esetén a fa kivágásához légi vagy földalatti vezetékek elhelyezéséhez a természetvédelmi hatóság engedélye alapján járulhat hozzá a tulajdonos önkormányzat.

- 3.5. A Városi liget közvetlen közelében és a ligetben növényvédelmi munka csak a természetvédelmi hatóság engedélyével végezhető. A liget területén csak a meglévő utakon és a már meglévő nyomvonalakon lehet gépjárművel közlekedni, a liget rendeltetéséhez szükséges esetekben az ott munkát végző járműveket a terület kezelője állandó vagy alkalmi engedéllyel köteles ellátni. A ligetet rendszeres közlekedésre igénybe venni nem lehet.
- 3.6. A Városi liget területén – a kijelölt tűzrakóhely kivételével – tüzet rakni tilos, még a kezelő hozzájárulásával sem történhet avarégetés, vagy más elszáradt növényi anyagok égetése.
- 3.7. A Városi liget területén állatlegeltetés, állatok felügyelet nélkül hagyása tilos. Az állatok által okozott kárt az állattartó a szabálysértési bírság mellett köteles megtéríteni.
- 3.8. A Városi liget területén kaszálást, szénagyűjtést csak a kezelő végezhet.
- 3.9. A Városi liget területén a rovarvilág gyűjtése és irtása tilos.
- 3.10. A terület gyalogosan szabadon látogatható.
- 3.11. Rendezvények csak a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon rendezhetők.
- 3.12. A Városi liget állapotát nem befolyásoló, a növény- és állatvilág életfeltételeit nem zavaró természetvédelmi, biológiai kutatások engedély nélkül végezhetők. A kutatási tevékenységek eredményeit hozzáférhetővé kell tenni Mezőberény Város Önkormányzata számára.
- 3.13. Környezeti nevelési tevékenység szabadon folytatható.
- 3.14. A kiszáradó, beteg és balesetveszélyes faegyedek eltávolítását, a fák kezelésével kapcsolatos munkálatokat lehetőleg vegetációs időszakon kívül és a madarak fészkelési időszakán kívül kell elvégezni.
- 3.15. Meg kell akadályozni az esetlegesen megjelenő tájidegen fajok elterjedését.

Részletes indokolás

Az 1–18. §-hoz és az 1–5. mellékletez

A Békés Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Törvényességi Felügyeleti Osztálya részéről szakmai segítségnyújtás érkezett Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testületének a helyi jelentőségű védett természeti területekről és természeti értékekről szóló 14/2012.(III.27.) önkormányzati rendelet tekintetében.

Jelen rendelet-tervezet keretében előkészítésre került a már védetté nyilvánított természeti értékek (vasútállomás kocsányos tölgyei, mezőberényi erdei tulipán élőhelye, mezőberényi nyúlánk sárma élőhelye, valamint a Városi liget) megtartásával és az Agrárminisztérium mintarendeletének figyelembe vételével, egy új önkormányzati rendelet.

